

Galiziako Legebiltzarrerako bosgarren hauteskundeak gaur egingo dira. Azken bietan eskuratutako gehiengo osoa berriz lortzeko faborito da Manuel Fraga PPko hautagaia, baina kontuz ibili beharko du, boto bakarrarengatik 38 diputatu baino gutxiago lortzen baditu, PSdeGren inguruko koalizioak eta Bloke Nazionalista Galegoak (BNG) Xuntako presidentziatik kanporatuko dutelako. Sozialistak eta nazionalistak oso parekatuta heldu dira lehen aldiz hauteskundeetara, eta bien hautagaiek dute aukera lehendakari izateko. Fragak irabazten badu, ikusteke dago legegintzaldia amaituko duen ala bide erdian ordezkoa hautatuko duen. 2,5 milioi galegok dute hitza.

Testuak: Iker Aranburu / Donostia

Fraga hirugarren txapelaren bila

Hauteskunde hauetan lehia-tzeko, Manuel Fragak aurretik eman zuen hitza jan behar izan du. 1993an, ozen esaten zuen azken aldia zuela, bi agintaldi nahikoa zirela. Jose Maria Aznarrek hitza hartu zion, eta berak ere presidentzian gehienez zortzi urte egingo dituela ziurtatu zuen. Xuntako presidentearen asmoa ez zen aurten ere parte hartzea, azaroan 75 urte beteko baititu eta garai bateko indarra galtzen baitoa, kanpaina honetan ikusi den moduan. Baina Fragak hautagai gisa errepikatu behar izan du, hauteskundeak argi irabaziko zituen ordezkorik ez baitu.

Ordezko ofiziala Xose Cuiña da, Galiziako PPko idazkari nagusia eta Herrilan kontseilaria. Maila intelektual handikoa ez den arren -Beirasek «analfabeto funtzional» deitu ohi dio-, Cuiña kontrolpean du alderdia. Hauteskundearen aurretik, Cuiña pak-tua lortu zuen Galiziako barnealdeko PPko jaunekin, hots, Jose Luis Baltar Ourenseko Diputazioako presidentearekin eta Francisco Cacharro Pardo Lugokoarekin. Baltarrek eta Cacharrok probintzia horietan Administrazioaren aparatua ez ezik alderdiarena ere menpean dute. Cuiña, Cacharro eta Baltarrek hitzartu zuten Cuiña izango zela Fragaren ordezkoa eta beren artean banatuko zutela Galiziako PPren kontrola, PPren Madrillgo zuzendaritzaren saioen aurrean. Madrilen ez dute gustuko Cuiña eta ez zaie oso atsegin Baltarren eta Cacharron jauntxokeria estiloa -botoak enpleguen eta herrilaren truke-, eta Jose Manuel Romai Osasun ministroaren (Coruña) eta Mariano Raxoi Administrazio Publikoetako ministroaren alde (Pontevedra) egiten dute. Raxoien eta Romairen estiloa *modernoagoa* da, hiritarragoa. Madrilek bi ministroetako bat nahi du Fraga ordezkatzeko, baina oraingoz borroka galtzen ari da, alderdia Galizian bere kasa dabilelako. Autonomia horren erakusgarri da hauteskunde zerrendak Cuiñaren, Cacharroren eta Baltarren artean egin dituztela. Zerrendakideen artean erdiak berriak dira eta aurkakoak kendu egin dituzte. Azken urteetan Legebiltzarreko presidente izandakoa, Victorino Nuñez, ez da orain hautagai. Fragak ere ez du zeresan handirik zerrendak egiterakoan: haren laguntzaile Dositeo Rodríguez Le-

Jose Maria Aznar eta Manuel Fraga, ostiralean Vigon emandako azken mitinaren amaieran.

RAQUEL / EFE

hendakaritza kontseilaria -Gobernuko bigarren burua, teoriarik gabeko bigarren postutik hirugarrenera jaitsi du Cacharrok.

Kanpaina, sozialistek eta nazionalistek behin eta berririo salatu dute Fragak ez duela legegintzaldia amaitzeko inolako asmorik eta bi urteren buruan Cuiñaren esku utziko duela Xuntako Lehendakaritza. «Cuiñari botoa ematen ari zarete», esaten diete Fragaren jarraitzaileei.

Administrazioa eta telebista PPren mesederako

Hauteskundeak irabazi ahal izateko, PPk lotsa handirik gabe erabiltzen ditu Xuntaren bitartekoak eta komunikabide publiko-

ak. TVGko albistegietan, PSOEko edo BNGko burukide bat azaltzen den bakoitzeko, sei aldiz azaldu da jada Fragaren aurpegia. Xuntako presidentek horren azalpena badu: «Haiek ez dute ezer egiten eta ni etengabe ari naiz gauza bat edo bestea inauguratzen». Inaugurazioen sukarrak urte hasieratik dirau, eraikitzen ari diren autobia zati txikiak baliatzen baititu PPk publicitate pixka bat egiteko. Bide batez, «PPren autobiak» direla aldarrikatzen dute, gehienak aurreko gobernu sozialistak martxan jarri zituela ahaztuta. Hainbeste inaugurazioekin, gainera, galegoek ez dute oroitzen aurten Xuntak 700 milioi pezeta

besterik ez dituela aurrekontuetan autobiak egiteko.

PP Administrazioaz baliatzen dela argi ikusten da. PPko hautagaiek Xuntako autoekin egiten dute kanpaina. Xuntako gabinetetako kazetariak sarri PPren alde egiten dute lan eta Juan Manuel Diz Guedes Gobernuordezkariak oposizioa kritikatzeko igarotzen du eguna.

Oposizioak salatzen duen beste praktika bat hautesleek garrantzia da. Galizia oso menditsua da eta barnealdea, batez ere, herririk edo parrokiarik beteta dago. Guztira 32.000 herri daude, Espainiako Estatu osoan bezainbeste, eta 4.000 hautesleku bakarrik daude. Hori dela eta,

ohitura izan dute beti eskuineko alderdiek herririka galduetako hautesleek bila joateko eta hautesleketara hurbiltzeko. Hautesleek, noski, norberaren alderdiaren boto-papera ematen zaio. Jauntxokeria hori PPk egiten du gaur egun, Ourenseko diputazioako presidente Baltarrek kanpaina zehar onartu duen gisan. Baltarrek, ostera, ziurtatu zuen talde guztiek egiten dutela, baina PPk boto gehiago lortzen dituela horrela: «Goizago jaikitzen gara eta». Ohitura hori salatzen asmoz, Gazteria Sozialistek «jauntxokerien argazki safaria» antolatu dute gaurko: herriz herri joango dira, garraiatzaileen irudiak ateratzeko.

PSOEren apustua kolokan

Galiziako Alderdi Sozialistarentzat (PSdeG) oso garrantzitsuak dira hauteskunde hauek, lehen aldiz ezkerrean dituen taldeekin koalizioa osatu duelako. PSdeG Esquerda Unida-Esquerda Galegarekin (EU-EG) eta Os Verdesekin aurkeztuko da koalizioan. Batasun hori osatzeak Espainiako Iuren behin betiko haustura ekarri du, Julio Anguita lehen unetik salatu baitzuen bere bizkar egindako aliantza. EU-EGk Iurekin hautsi duten Nueva Izquierdaren eta ICren laguntza jaso du.

EU-EGrekin elkartzean, PSOEren asmoa zen hauteskunde hauetan bigarren postuari eustea eta PPri aurre egiteko gai dela erakustea. Ez dirudi, ostera, lortuko duenik, aliatu ahulak aurkitu dituelako. EU-EGk 45.000 boto soilik (% 3) lortu zituen 1993an eta Legebiltzarretik at geratu zen. Gainera, orain boto horiei eutsiko dienik ez dago

Inoiz baino politiko espainiar gehiago

GAURKO hauteskundeetarako kanpainaren berezitasun bat izan da inoiz baino politiko espainiar gehiago azaldu direla Galiziatik. PPk Espainiako hauteskundeak irabazi zituenetik lehen lehia izateak eta PSOEren inguruan osatutako koalizioaren berritasunak eragin du espainiarrek Galiziararen begiratzea. Kanpotarren lehorreratzerik izan ez

duen bakarra BNG izan da, eta aukera baliatu du beste alderdien menpekotasunak gogorarazteko.

Jose Maria Aznar gober-nuburuak bi bidaia egin ditu Galiziar. Francisco Alvarez Cascos ere Galiziako kaleetan paseatu da PPrentzat botoa eskatzen, eta ministro gutiz gehienek hartu dute parte PPren ekitaldietan. Rafael Arias Salgado Sustapen

ministroaren bisitetan, gainera, ez zegoen jakiterik bisita instituzionala ala politikoa zenentz, Fragak herrilaren inaugurazioak erabili dituelako kanpaina egiteko. PPko presidente autonomikoen, gainera, goi bilera egin zuten.

Are bisita gehiago jaso ditu PSOEren inguruko koalizioak. Aurreko kanpaina behin soilik azaldu

zen arren, honetan Felipe Gonzalez hirutan joan da Galiziar, lan handirik ez zuen eta. Gainera, agerrialdi bakoitzan hautsa harrotu du, GAL auzia dela eta ez dela PPko hainbat arduradun susmopean jarri baititu. Alfonso Guerraren hiru bidaiek ere zeresana eman dute, batez ere PP droga trafikoa arekin nahastu zuenekoak. Joaquín Almunia PSO-

Eko idazkariaren hiru bidaiek ez dute hainbeste oihartzunik izan. Besteak beste koalizioa sustengatzeagatik IUtik kanporatutakoak ere, Cristina Almeida eta haren lagunak, lehorreratu dira.

Bestetik, Julio Anguita Galizian izan da azken bi asteotan, azken unean osatutako hautagaitza ezagutarazteko bide bakarra zelakoan.